

ROVNOST
vychází první a třetí čtvrtěk
každého měsíce.

PŘEDPLATNÉ
obnáší na rok zl 1.40, na půl roku
zl --70, na čtvrt roku zl --35.
Jednotlivá čísla po 5 krejcarech.

REKLAMACE
nesmí se pečeti a netřeba jich
frankovati, ale na adrese buďtež
opatřeny nápisem „Reklamace.“

INSERÁTY
počítají se co nejlevněji a platí se
hned při objednání.

ROVNOST

LIST SOCIALNÍCH DEMOKRATŮ ČESKÝCH

ROVNOST, VOLNOST, BRATRSTVÍ

PANKRÁC KRKOŠKA
ODPOVĚDNÝ REDAKTOR

JAN OPLETAL
ODPOVĚDNÝ VYDAVATEL

ADRESA
redakce, administrace a expedice
zní: Brno, Josefův č. 13.

HODINY REDAKČNÍ
jsou ve všední dny od 6. do 8.
večer; v neděli od 9. do 12. ráno.

Byt redaktorův:
Františka Josefa třída č. 114.,
II. patro, č. dv. 8.

L I S T Y
buďtež frankovány a správně adre-
sovány; nefrankované se nepřijímají.

STÍŽNOSTI
zasílány buďtež na adresu redakce
s poznámkou „Vydavatelstvu.“

I. ROČNÍK

V BRNĚ DNE 20. SRPNA 1885.

ČÍSLO I.

Stejně smýšlející prosíme o šíření a odporučování tohoto listu, jakož i o zasílání zpráv.

Číslo toto rozesíláme na ukásku; kdo list náš odebíráti nehodlá, ať zašle je nazpět.

Kdo první číslo podrží, toho považovati budeme za odběratele.

Slavné redakce časopisů, jinž číslo toto zasíláme, prosíme o výměnu.

Mužové práce! Občané!

Předstupujeme před vás s novým časopisem. Je naší povinností, abychom pověděli vám, jak list tento vznikl, kdo stojí za ním a jaké jsou to zásady, jež jeho sloupci budou hájeny i šířeny.

Neočekávejte, že uvedeme se vám lesklými frásami a zvucsými, na efekt vypočítanými slovy. Dvě závažné věci máme vám říci. Předně, proč časopis tento byl založen; za druhé, jak řešiti hodláme úlohu svou my, kdož postaveni jsme jemu v čelo. K vysvětlení prvního postačí seřadění událostí, jež v posledních letech před vlastními vašimi zraky odehrály se v lůnu naší strany. Ke druhému třeba, abychom ukázali vám, jakým způsobem socialismus a jeho snahy pojmáme. Obě povíme vám slovy prostými; to bude rozvinutí našeho programu. Slibů, že programu tomu zůstaneme věrnými a že prapor vztýčený vždy mužně ponese v před, slibů takových činiti vám nebudeme. To poznáte sami dle našich činů; dle nich pak zařídíte i jednání svoje k nám: pokud státi budeme k svatě vaší věci, potud činite i vy svoji povinnost vůči nám; v okamžiku, kdy list tento se odcizí vám a vašim zájmům, odvrátte se i vy od něho a vydejte ho zaniknutí.

Znáte všichni s dostatek, v jakém postavení ocitla se dnes sociální demokracie rakouská a v jakém postavení nacházíme se zejména my sociální demokraté čeští.

Jakého smýšlení jest vůči nám vláda, to známo více než dosti. Nejlepším toho důkazem jest právě obmyšlený onen výmonečný zákon, jenž má dle mínění kruhů rozhodujících státi se sociální demokracii nejen okovem ale i hroblem. A stejně nesmířitelne jest postavení naše oproti čelným stranám politickým. Liberalismus jest naším přirozeným odpůrcem; tak zvané strany národní nenávidějí nás pro internacionalismus našich snah i pro snášenlivost naši v ohledech věci národnostních a jsou nám v nenávisti pro výstřednost svých požadavků; a klerikalismus, ten odvěký nepřítel každého pokroku a každé opravy, ten právě dnes pod maskou přizně k lidu pozvedá prapor zpátečnictví a vše, co v rolnictvu, co v maloživnostnictvu, co v dělnictvu i ve stavech středních jen poněkud se snahami jeho dá se uvésti v soulad, vše to soustřeďuje v jeden mocný šik, jimž řady naše snaží se potříti a zadržeti tak pravý pokrok a skutečný rozvoj, jež jedině my hájme.

Tak stojíme sami a se všech stran bije do nás bouře; s námi není nikdo, ale proti nám je vše.

A v tomto zápasu, právě v době poslední, kdy příboj nepřátelství divějí než kdy jindy bije v naši loď, stihlo nás neštěstí daleko větší, daleko nebezpečnější než jakákoliv nehoda, ať nalezla by na nás odkudkoliv.

Neštěstí to je svár ve vlastním táboře.

Občané, nechceme dlouhými slovy lčiti vám společnou tuto naši nehodu. Více než dostatečně je vám všem známa a neradno jest rozrývati rány posud nezacelené.

Z malých nepatrných počátků vyšlehl během nedlouhé doby mohutný plamen nesvornosti a živem osobními choutkami, nerozvážností, umíněností a snad i jinými činiteli, sířil se rychlostí úžasnou, zachvátil brzo všecky mysle i všecka srdce, ochromil sílu naší agitace, počal ničiti dílo dlouhých let a namahavé práce, bránil nám obrátiti zbraň svou proti společnému nepříteli, jenž se škodolibým smíchem dobýval jednu naši posici po druhé, zatím co my svářili se mezi sebou.

Je vám i známo, jak smutné pro veškeru sociální demokracii měl rozkol ten následky. Časopis zanikal za časopisem, jeden z nedostatku, jeden potlačen policií, jež ve svářech našich nacházela vhodné příležitosti ku zakročování; na šíření myšlenky sociální, na dobývání pro ni nových míst, na získávání nových přívrženců a nových zápasníků nebylo pomýšlení, ba naopak kruhy sociální demokracie řídly čím dále tím více, dělnictvo, ten hlavní a jediný skoro nositel i hlasatel idey socialismu, odvracelo se s nevolí od věčných neplodných těch hádek a rúznic, nejstarší osvědčení bojovníci, kteří proti každému nepříteli na venek odhodlaně a zmužile šli v boj, ti odhazovali nyní roztrpčeně a málomyslně zbraň a brali se v předčasné zátíši. Zkrátka, rozklad vzrůstal se v našich řadách vůči hledě a brzo dostoupil výše úžasně.

Konečně počalo býti zjevno, že dále nemůže to způsobem tímto jíti, nemá-li myšlenka socialismu utrpěti u nás ztrát nenahraditelných, nemá-li dílo, jehož konečným účelem jest úplné osvobození práce ze jha kapitalistického, býti na dlouhé doby zdrženo, nemají-li veškery živly indiferentní býti na léta od socialismu odpuzeny a tak vehnány přímo do tábora našich nepřátel.

Tu počala střízlivost a rozvaha vítěziti nad rozvášněností.

Na všech stranách počaly se již ozývati hlasové, jež divoký zápas ve vlastním našem táboře zatracovali a volali po smřu. Dělnictvo došlo k poznání, že bylo by chybnou bledati svého nepřítel ve vlastních řadách a že jinam dlužno obrátiti zbraň než na hrůz vlastních bratrů. Živly rozvášněnější nabyly vrchu a bylo zřejmo, že přiblížila se doba, kdy opět smřiti se musí celá strana sociálně-demokratická a postaviti se tak v jeden svorný silný a nezdolný šik, jak stála v něm dříve.

Dělnictvo brněnské učinilo ku smřu tomuto první pokus.

Dne 26. července sešlo se sociálně demokratické dělnictvo všech stran ku důvěrné schůzi a tu usneseno založiti časopis, jenž hájiti má snahy sociální demokracie, za jedno jíti s ostatními listy sociálně demokratickými, hlavně však za úkol si vytknouti, aby působil ku sjednocení a dohodnutí se celé strany socialistické.

Listem tím je „ROVNOST.“

Založení listu tohoto má býti prvním krokem ku všeobecnému smíření. Zakladatelé mají se nadějí, že počínání jejich potká se s úspěchem a se zdarem.

Zároveň se založením listu zvoleno i vydavatelstvo, jemuž vedení jeho svěřeno. — — —

Takové jest, občane, založení časopisu „ROVNOSTI“.

Vidíte, že myšlenka založení časopisu toho vyšla z lidu samého, vidíte, že založen byl lidem, lidem že určen jest účel, jaký má sledovati, a to budiž vám zárukou, že také svatým snahám lidu zůstane list tento věren — — —

Občane, myslíme nyní, že jsme svoji povinnost, ukázati vám sebe a svoje tendence, poctivě vykonali. Několika slovy obrátíme se nyní k vám, abychom stejné přímo a stejné mužné i vám pověděli, co na vzájem očekáváme od vás a co myslíme, že plným právem očekávati smíme.

Dvě věci jsou, jež podmiňují zdar našeho podniknutí a jež úplně spočívají na vás.

Předně je to hmotné postavení listu, jež pojistiti musíte vy. To víte všichni, že my, kteří ve vydávání jsme se oddali, nemáme k dispozici nijaký kapitál, jímž bychom listu mohli existenci zajistiti. — S holými rukama ale s nadějí ve vaši obětavost podnikli jsme svoje dílo. Doufáme, že naděje naše nás nesklamou a že nedáte listu, jenž je listem vašim, jenž hájí zájmy vaše a šíří váš program, že nedáte listu tomu zaniknouti z nedostatku hmotných prostředků.

To jest věc první.

Důležitější ještě pokud možno jest věc druhá.

Jedná se o spolupůsobení vaše při šíření myšlenek listem tímto zastupovaných a hláсанých.

To snadno pochopíte, že všechna naše práce i všechna vaše obětavost nesvedou ničeho, nespojí-li všichni, kdož poněkud jen ideu socialismu pochopili a její význam poznali, nespojíte-li vy všichni svoji práci a svoje úsilí s naším.

Občane, na vás a jedině na vás jest, abyste list náš šířili, na vás jest, abyste dbali, by zásady jím hláсанé pronikly v každou chatu a našly přívržence ve všech kruzích. Dbejte, by socialismus stále se šířil, dbejte, by pochopován byl správně a pochopení to by neslo zdárné ovoce. Nikdo neskládejte ruce v klín. Šířiti to, co uzná za pravé, to jest povinností každého poctivého muže a proto nikdo ať neváhá v agitaci a nikdo ať není líným.

Všichni podejte nám svoje dlaně k velikému společnému dílu, všichni spojte síly své s námi pamětlivi toho, že čím více bojovníků, tím dříve že kyne nám vítězství.

Pomněte, že práci pro socialismus konáte jen povinností svou vůči sobě samým, povinností vůči svým rodinám a svým dětem!

Jitro již počíná svítati a doba volá. Nedopusťte, aby k hanbě našeho pokolení říci mohl jednou pozdní dějepisec, že čas našel nás nepřipraveny pro to, co nesl ve svém lůně!

V před ku poctivé práci! Nikdo ať malátně neváhá a nezůstává po zadu! Všichni v šik a všichni v zápas! Každý ať napne veškerý svoje síly a pak je jisté vítězství.

V Brně dne 7. srpna 1885.

Pankrác Krkoška
redaktor.

Jan Opletal
vydavatel.

D Ě L N I C T V U .

Soudruzi! Rodiny mnohých dělníků, kteří jsou buď uvězněni, nebo k vůli stávce bez práce a jejichž počet ustavičně vzrůstá, nacházejí se v nejděsnější bídě. — — — Poskytněte pomoci! Nesmíme mnoho slovy obracet se k vám v této záležitosti; dvakrát již v posledních dnech škrtla tužka konfiskační slovo promluvené k vám z té příčiny; ponejprv v provolání komitétu podporovacího, podruhé v našem listě. — — — Musíte nyní dokázati, že sami znáte svoji povinnost k rodinám soudruhů uvězněných i k nezaměstnaným; nedokážete-li toho, pak hynouti budou oni hladu. Redakce.

Sociálně politické rozhledy.

Zprávy redakční.

Na místě tomto nebudeme čtenáře u- navovati nudným opakováním zpráv, které obyčejně již dávno zná z jiných částí ji vycházejících časopisů. Čtrnáctidenník k přinášení telegramů se nehodí a my o- pakováním známých zpráv nesmíme ubí- ratí místa článkům důležitějším; to pocho- pí a uzná každý. Nám zdá se, že bude lépe když podáme vám jen to, co týká se dělnictva a strany sociálně demokratické, a více za to hleděti si budeme ostatních částí časopisu.

— V Rakousku až do nedávna posta- čil k sehnání potřebného počtu vojska od- vod provedený ve třech třídách t. j. me- zi mladými muži jeden, dva a třiatváci- letými. Nedávno zaveden odvod i pro čtv- rtou třídu, jelikož v prvních třech poče- bný počet zdravého silného mužstva sehná-

ti se nemohl. Ale ani toto nařízení nemě- lo očekávaný účinek; branců není přece dosti. Toto kvapné závratné ubývání zdat- nosti v dorůstající mládeži je skutečně spů- sobilé, aby povzbudilo člověka ku přemý- šlení. Také ministerstvo vojenství přemý- šlelo o této věci a došlo ku poznání, že dá se odpomoci nedostatku tomu tím, když povede se i pátá třída k odvodu. Není ještě zcela jisto, co se v ohledě tomto stane, ale jednáno o tom bylo.

— Německo požívá dále štěstí a po- zehnutí, jakým obdařuje ho „zákon o so- cialistech.“ Na hřbitově ve Frankfurtě u- kázalo se, kam to vede, když pro některé občany platí jiné zákony než pro dru- hé a když někdo nesmí dělat to co vši- chni druzí smějí, jen proto že je — soci- alista. Smutné si to dala svědectví ta ří- še dobrých mravů! Ani to nedovede po- věst její očistiti, že právě v posledních dnech s obvyklou zbožností se její vláda u- snesla, aby vojsko mimo pušky opatřeno bylo také — modlicemi knihami. Čtenáře upozor-

ňujeme na náš dopis z Mnichova, kde na- leznete o událostech frankfurtakých bližších zpráv.

Dodatkem ku mnichovskému dopisu podotýkáme, že policejní onen komisař, na jehož rozkaz sekáno do lidu, byl s úfa- du svého sesazen, a že zavedeno proti ně- mu vyšetřování. To je prozatím všechno — a bezpochyby nebude víc!

— Pozorovati Rusko za našich dnů je skutečně zajímavé a — snad také po- učné. Jak silným je ruský národ, to jví se při svárech, jež vznikly mezi Anglií a Ruskem. Kramářská vykořisťovací politika anglická je nucena krčiti se a uhybatí před ruským mužikem — tím člověkem práce. Ale že ve státě ruském je mnoho shnilého, to dokazují jiné zvěsti, jež z pravoslavné říše docházejí. Generální gouverneur, kníže Dolgorukov, vydal nařízení, jímž zapovídá v Moskvě prodávati pušky, revolyvary a ná- boj lidem, kteří nemohou se vykázati úřo- dním povolením. A podobných nařízení ví- ce. Ale jedna tato ukáзка postačí, aby čte-

náš si představil, jaký duch asi vane na Rusi nahore a jaký dole.

— Podobné myšlenky jako o Rusku vznikají ve člověku také, když pozoruje Itálii. Krásná ta země od dob, co nabyla jednoty a setřásla se sebe panství kněží a cizinců, dělá v každém oboru úžasné rychlé pokroky; po břichu, je také moder ní poměry národohospodářské již počínají zde řádit. O pokroku a síle italské svědčí zprávy z jihu; tam bodlají italské vystavěti most čtyři kilometry t. j. hodinu cesty dlouhý mezi jižním pobřežím a Sicílií; bude to dílo jaké svět posud nemá. Ale že národohospodářský život kvete v Itálii tím též způsobem jako všude jinde v zemích kulturních, to dosvědčují zprávy, jež docházejí ze severu; v okolí Mantovy bouří se sedláci proti statkářům a páli dvorce. Proč? Ze zábavy to asi neděsí a z bujnosti také ne!

Korrespondence.

F. Videň. 28. VII. 1885. Stav chudiny. Snahy městské rady v otázkách pečiva. Jejich bezvýslednost.

Jako všude ve větších městech, tak i u nás jest hmotné postavení chudiny přímo hrozné. Nepřirozeným řádem hospodářským vyvolaný věčný nedostatek práce a nadbytek sil dělných má za následek ustavičnou bídu, jež ve všech podobách pak na proletáře se šklebí. Nedostatek bytů, či lépe řečeno, jejich dražota a plynoucí z toho přepřelování, nedostatek topiva, nedostatek potravy, toť jsou zjevy tak obvyklé, tak každodenní, že, kdo přimmo není svým úřadem neb vlastní bídou donucen, ani si jich více nevšimá. A přece, jak hrozné, jak ničivé mají zla tato následky pro celou lidskou společnost vůbec, zvláště však pro vrstvy přímo jimi postižené. Závrtně vysoká úmrtnost, kterou honosí se velká, zejména průmyslová města a při každých odvodcích na jevo vycházející závrtně nízký počet zdatné, zdravé mládeže, toť jest jen nutné ovoce hrozných těch poměrů, v nichž naše dělnictvo, naše maloživnostnictvo, naši nižší úředníci žijí.

Bída, jež střední a nižší třídy obyvatelstva vídeňského pronásleduje, a zejména nouzi o potraviny se jeví, hýbe v poslední době již i našim velmožným magistrátem, jenž podobnými věcmi jindy nerád hlavu si lámá, a nutí jej přemýšlet o tom, kterak odpomoci. Před nedávnem byla to starost o zásobování Vídně masem a nyní je to starost o upravení otázky chlebové, jež moudrými hlavami dobrého našeho města smítá. Gremium magistrátní učinilo několik usnesení, týkajících se pečení a prodávání chleba i pečiva bílého, a návrhy ty předloženy budou sezení obecní rady vídeňské. Návrhy ty vrcholí v tom, aby chléb byl prodáván všude důsledně dle váhy, pekařové aby pak byli donuceni váhu určenou správně dodržovati a za tím účelem aby pekly se bochníky po $\frac{1}{2}$, 1, $1\frac{1}{2}$, 2, $2\frac{1}{2}$ a 3 kg, na nichž váha jejich má být vyznačena, by nikdo nemohl být klamán. Mimo to ustanovují se ještě jiná pravidla, jimiž upraveno má zejména být prodávání pečiva bílého, kteréž posud, na velikou újmu o-

becenstva, téměř žádné kontrole nepodléhalo.

Nedá se upříti, že cosi dobrého na návrzích těch jest, zejména uvážimeli, jak nedostatečným posud dozor nad pekaři provozovaný byl, a jak často odběratelé chleba, valnou většinou to příslušníci třídy dělnické, ohledně váhy řízení byli od nesvědomitých mistrů; ale jestli domnívá se magistrát, že prostředky podobnými tomuto zažehná bídu proletariátu, a že hlavní příčinou bídy té jest snad několik vydřídeňských pekařů a řezníků, pak je rozhodně na omylu. Nařízení o prodeji masa, o prodeji chleba, zkrátka o prodeji velkých potravin mají zajisté dobrý účinek v ohledě zdravotním a policejním a chrání odběratele, aby nebyl řízen zbožím zdraví nebezpečným nebo špatným a špatně váženým, ale pro obyvatelstvo chudší, především pak pro dělnictvo mají význam jen yelice podřízený, neboť tomu, kdo nemá zač koupit, nepomůže nic, že městská rada stará se o to, aby při kupování nebyl řízen.

Všecka podobná zařízení jsou pro nás bezcenná z té jednoduché příčiny, že nedostatků našemu neodpomáhají, nýbrž mají jej jen příkrýti. Příčina toho, že dělník nachází se v postavení tak žalostném, neleží v tom, že draho nakupuje svoje potřeby, nýbrž v tom, že kapitalistickým zřízením národohospodářským jest snižována jeho mzda vždy tak hluboko, že stačí sotva na nejbídnější udržení života. Pomoci dělníkovi může se jen tím, když zamezí se veškerému vykořisťování práce kapitalátem, když zamezí se, aby z dělníka vymáčkával kapitalista svůj zisk, když zkrátka a dobře, převezme veškerou výrobu stát. Veškerou ostatní pomáhaní jest jen polovičato a proto neplatno, a všecko rozbije se o základní onu překážku. Co, ku příkladu, pomůže nám, proletariátu vídeňskému, to, kdyby i podařilo se snahám rady městské snížit cenu a zvýšiti hodnotu potravin třeba o celou čtvrtinu? Ovšem budeme laciněji žiti; ale jak dlouho? Sotva seznají kapitalističtí podnikatelé, že dělník může laciněji vyjít, hned zajisté provedou také snížení mzdy a my octneme se tak opět tam, kde jsme byli dříve. Budeme kupovati lacinější chléb, ale budeme také bráti menší mzdu a opět, jak naše přeloví praví — nula od nuly pojde! O skutečném nějakém zlepšení našeho postavení nedá se mluvit. Tak veškerá, dejme tomu že upřímná, snaha rady městské bude mít ten výsledek, že zisk továrníků vídeňských vzroste, jelikož mzda bude moci být sešroubována níže.

Takovými prostředky nemůže být a nikdy nebude bídě mass odpomoceno. Víme ovšem, že odpomoci bídě naší docela nemůže vídeňská rada městská aniž představenstvo kteréhokoliv jiného města, — k tomu je potřeba reorganizace celého státního zřízení národohospodářského — ale tak zcela máloúčinné ty magistráty našich velkých samosprávných měst přece nejsou. Což kdyby tak převzala naše městská rada pečení chleba vůbec do správy obce? Tím zaspóřilo by se udržování četné té armády dozorců, které bude ku provádění nových nařízení o pečivu potřeba; obyvatelstvu poskytla by se záruka, že řízeno není, a mimo to byla by tím získá-

na výhoda ta, že dělnictvo pekařské nemuselo by dělati více na svoje mistry, nýbrž přešlo by do služby obce, kteréž neamělo by ovšem jíti jen o vykořisťování práce, nýbrž také o zájmy jejího dělnictva. Podobná oprava dala by se snadno provésti v Řeznicku. Ovšem vznikl by ohromný křik velkých mistrů, ale za to z dělníků a malých mistrů nekřičel by nad touto opravou, tuším, nikdo. Podobným počínáním velkých samosprávných měst učiněn by zároveň mohl být pěkný počátek ku sestátnění veškeré výroby. —

Ale ovšem — aby to se stalo, museli by v magistrátech zasediti mužové jiní. Jak nyní to jde a běží, bude slavný magistrát vídeňský a s ním i magistráty jiných měst* masticíkařit a experimentovat dále, a my zatím nebudeme mít dostatek toho dobře váženého chleba zrovna tak, jako jsme neměli dostatek toho špatně váženého.

* Náš brněnský neudělá ani to; ten má jiné starosti. Pozn. redakce.

A. Videň. 30. VII. 1885. (Postavení dělnictva. Vídeňské výdělkové a drahotní poměry.)

Žádáte, občané redaktoře, abych sdělil vám něco o materiálních poměrech dělnictva vídeňského. Činim tak, ale věřte mi, že nerád; postavení, ve kterém nacházíme se ve hlavním městě, jest, pokud možno, ještě neutěšenější, než postavení proletariátu ve městech ostatních: Ve hlavních rysech je to zde, jako všude jinde; malá mzda a velká dražota. Všeobecně rozšířené mínění, že ve Vídni jsou platy vysoké a že dělník může tu přece lépe žiti, jest avrčovaně chybné.

Ríká se že čísla mluví; sdělím vám proto, jaké výdělky mají dělníci některých oborů a zároveň jaké jsou tu ceny potřeb životních. Dovedete si tak snadno učiniti pojem o tom, jak zde dělnictvo žije.

Mezi nejlépe placené dělníky patří malíři pokojů; ti vydělávají denně 2, 2-20 až i 3 zl. Podobně stojí si i natěrači vydělávající 1-70 až i 2-50 zl. denně. Ovšem kdyby se domníval že dělníci těchto oborů stojí si dobře, ten byl by rozhodně na omylu. Výška jejich výdělku jest jen zdánlivá, neboť sasona při těchto živnostech jest jen tři měsíce ve květu, druhé tři měsíce postonává a po šest měsíců není ze všech dělníků malířských a natěračských zaměstnána ani čtvrtina. Rozličně stojí si stolaři a podle toho jaký je mistr a závod berou průměrně 1-30 až 2-10 zl. denně. Stolaři v okolí vídeňském mají plat týdenní 3 až 4 zl. a stravu, jež ovšem není valná. Špatně stojí si zámečníci; ti vydělávají denně obyčejně 1 zl. a musí to být již dělník obzvláště zručný, vydělá 2 zl. Zedníci vydělávají 1-10 až 1-50 zl. denně; pekaři mají týdně 3 až 6 zl. a stravu a podobně i jiné dělnictvo. Ale to ještě nejsou nejmenší mzdy našeho dělnictva. Vždyť i za práce kvalifikované t. j. umělejší platí se mzdy ještě nižší; tak na příklad dělníci soustružnicktí, vyrábějící perletové knoflíky, vydělávají nanejvýše 9 zl. ale také 6 až i 5 zl. týdně. Práce nádeunnické odbývány jsou pak mzdami zrovna psími; slovačtí nádeunníci pracují denně za 0-75 až za 1 zl.

A při těchto mzdách jsou ceny všech potřeb životních úžasně vysoké. Chléb,

hlavní to potrava dělnictva, je sice dosti chutný, ale za to děsně drahý. Podobně má se to s jinými potravinami. Oběd pro jednu osobu, jen poněkud slušnější, stojí 60 nebo alespoň 40 krejcarů. Oběd za 25 krejcarů je již bídný, obědy pak, jak vyvádějí je tak zvaní „Auskocher“ a jež stojí 20 krejcarů, nezasluhují více jména lidského jídla. Podivno je že i oděv a zejména obuv je tu velice drahá. Nade všecko pomyšlení sahá však drabota bytů. Jen jednu ukásku. Malý pokojík pro jednu osobu a nejnattnější obvyklým zařízením stojí měsíčně 10° až 15° zl, a to ne snad ve městě, nýbrž na dosti odlehlých předměstích. Pochopíte že při takových poměrech je to pravý luxus držeti si byt. Skutečně také velká část dělnictva je v pravém slova smyslu bez přístřeší; den stráví v dílnách a na ulici a pouze na noc vyhledávají to, čemu říkájí svůj byt. Je to díra na předměstí, ve kteréž povoleno je dělníku vyspat se, kterou však s prvními zásvitem rána musí opustiti. V bytech těch má nájemník jen postel a za tu platí týdně 1° zl.

Dle těchto poměrů utváří se také postavení dělnictva. Člověk jen potřebuje seznati život oněch dobrých Slováků, kteří s chudých svých Tater každoročně přicházejí do císařského města, aby tu skrovný svůj chléb si vydřeli, a uvidí jak hluboko lid dělný již klesl. Sdílel jsem vám již nahofe, jaké jsou jejich mzdy — jak mají lidé ti žít? Jejich potravou je jen chléb a kořalka; bytů nemají; přenocují za liniemi v doupatech sklepovitých po 20, po 30 rozloženi na zemi. A to ještě není největší stupeň skleslosti; jsou vrstvy, které stojí ještě níže — ale bída ta není více k vypsání.

Doufám že několik těchto ukázek postačí, aby učinili jste si obraz o postavení vídeňského proletariátu. Ale obraz ten bude proti skutečnosti přece příliš mírný, příliš světlý. Kdo chce mít obraz správný, ten musí poměry naše seznati vlastním názorem.

A dle postavení hmotného utvořte si také pojem o sebecitu, o uvědomělosti, o snahách valné části našeho dělnictva. O své třídní zájmy, o zlepšení svého postavení stará se jen úžasně malá část dělnictva městského, nepřehledně ty davy dělníků venkovských, jež zaplavují Vídeň, nemají ani zdání o tom, že také oni mají právo na existenci lidskou, důstojnou, šťastnou! Co bude to třeba práce, než i v děšanu tuto tmu padne jeden paprsek světla!

K. Mnichov. 31. VII. 1885. [Rei Frankfurtká.]

Zádatek po mně, občane, abych podával vám z Německa ob čas zprávy o takových událostech, které by čtenáře vaše zajímaly, a zároveň, abych referoval vám o postavení a snahách českého dělnictva v Německu. Měl bych dnes sto chuti rozepsati se o tomto druhém odstavci, ale pilná látka jiná nutí mne, abych choutky své se zrel.

Víte zajisté již z novin denních o tom, co oběhlo se ve Frankfurtě nad Mohanem; českému dělnictvu však doposud nedostala se asi neustranná zpráva o krvavé té řeči do rukou a myslím tedy, že plním jen svou povinnost, podám-li vám o událostech těch zprávu a sdělím-li vám zároveň dojmy, jež ony ve všech myslích vyvolaly.

Ráno dne 21. července dopravělo na 1000 — 1500 lidí mrtvolu vynikajícího frankfurtského socialisty Hillera ku hrobu. Bez výtržnosti, v úplné klidě a také bez překážek dostal se průvod k hřbitovu. Ale na hřbitově rozestaveno již bylo silné oddělení policistů a rovněž vedou ku hřbitovu byli sběrači. Policievní komisař oznámil přibuzenstvu

zespulého, že nesmí drženy býti žádné řeči ani provedeny žádné demonstrace; zároveň vyval, aby shaty byly a věnci červené stuby. Když skloněna rakev do hrobu, vystoupil občan Füllgrabe, aby oslovil shromážděné; ale komisař přerušil jej již po slovech: „Čtení soudrahové — — —“ a opětně připomínal svůj zákaz. Füllgrabe složil tedy smuteční svůj věnec a prostými slovy: „Ve jménu frankfurtských soudruhů kladu tento věnec na hrob našeho přítele“. Podobně učinili s krátkými poznámkami také frankfurtské občany Bockenheim, Offenbach, Höchst a jiní. Tu vystoupil deputovaný mohučský Leyendecker, promluvil několik slov o politické činnosti zespulého, a současně vráno několik věnců s červenými stuhami do hrobu. Ale to zdálo se policejnímu komisaři již přes příliš; snad horlivý ten muž domníval se, že je stát v nebezpečí a že na něm pouze a jeho oddělení policistů záleží spása pořádku a společnosti — zkrátka, on zapověděl řečníkovi mluvit a, nedostí máje na tom, vyval přítomné, aby okamžitě se rozešli na základě § 6. socialistického zákona, jež k podobným případům, jak vidíte, velice dobře se hodí. Jelikož však „okamžitě rozejít se“ neslo tak rychle před se, jak na „befel“ vykřikl policista si to představoval — dán rozkaz k zakročení strážníkům. A nyní odehrál se akt, jež na vždy vryl se jak děsná, ošklivá úpomínka v mysl všech účastníků pohřbu Hillerova. Přes pět sta policistů vrhlo se jako rozsápaná zvěř s tasovou zbraní a s pokřikem „V před na tu sběť, na tu paličkou sběť!“ na bezbranné, k žádnému odporu nepřipravené obecenstvo a do masa, do ten i do děti podali sekati. Lid hrnul se ku východům; ve zmatku a kvapu tom mnozí padají; ty tlakou rozličeni policisté po hlavách i po rukou; mnozí nemohouce dosti rychle ustupovati jsou zraněni, a před vchodem stojí na konicích jindřištránci a sekají na plochu i na ostro, jak kterému libo, do přelajících lidu. Divokost, již v tento den dali frankfurtské policisté na jevo, hledá sobě rovné; bylo vidět, že je to dlouho již tlumený vatek a zášti proti sociálně demokratickému lidu dělnickému, jimž tuto dána vítaná příležitost, aby se rozpoutali, vybourili a v krvi klidných občanů došli utišeni. Ač se zástupu dle souhlasných zpráv všech přítomných svědků ba i dle referátu samé policie nikdo ani v nejmenším na odpor se nepostavil, ačkoliv všecko kvapilo k východům a hledalo v útěku spásu, přece přes 50 účastníků odneslo si krvavou úpomínku na pohřb Hillerův. Rozrušenost a krvavost strážníků dostoupila divokosti téměř zvířecí — vždyť mezi raněnými jsou ženy ba i děti — a proti těm snad přece nebylo třeba zbraní! A když naasýtla se pomsta policie na živých tu obrátila se proti mrtvému; přese všechny protesty přibuzných servány se hrobu všechny věnce, zdobené rudými stuhami a odstraněny, ba později neváhala policie ani ze hrobu vykopati věnce, aby té nenáviděné červené barvy již zbavila. Tak jednali sluhové pořádku!!! Před hřbitovem sebrali poslancové Sabor a Frohme několik raněných, naložili je do drožek a vezli ku policejnímu předsednictví, kdež podali proti jednání policie stížnost. A na předsednictví? Tam několika frásami jsou odbyti, k jejich uspokojení nečiněno nic, ale za to poplila si policie, aby zakázala telegrafnímu úřadu dopravovati telegrafické zprávy o sběhání se řeči — — patrně ovoce čistého svědomí!

Takové jsou v krátkosti události frankfurtské. Je k nim třeba komentáře?

Roztrpění, jež i mezi obecenstvem neutrálním nad jednáním policie vzniklo, jest veliké; vždyť i časopisy bourgeoise přiznati musí, že pro nic za nic chopeno se prostředků extremních, pro nic za nic že tasena zbraň, že rušena svoboda občanská, že cezena krev, — a to je i černoému svědomí prodaných listů měšťáckých přece trochu mnoho. Jak věřejší listy oznamují, zadal poslanec Sabor stížnost u praesidia policejního, jelikož se, jak zjištěno, účastnili počínání policie také dozorcové hřbitovní, tedy zřízení městští, kterým jednání podobné úplně nepřísluší. Jaem žádostiv, jak celá ta záležitost skončí, a neopomenu podati vám o tom zprávu.

Jak vidíte, nese tu socialistický zákon u nás pěkné ovoce.

Přítě sdělím vám něco jiného.

Časové úvahy redakční.

— Zavedení normální doby dělné.

Jeden z nejdůležitějších odstavců nově daného zákona živnostenského počíná právě vstupovati v život. Ve všech

průmyslových místech našeho státu uvádí se v platnost a praxi nařízení o zákonitě normální době dělné.

Jak ani jinak nedalo se očekávati, vyvolala důležitá tato novota všude huňt, jež na Moravě dostoupilo v některých místech povahy dosti povážlivé, jako zejména v Brně a v Lomnici. Až na míšivě nepatrné výjimky přivítalo dělnictvo všude opravu tuto příznivě a podalo tak skvělé důkaz, že ví co jest jeho prospěchem a že theoretické nauky národohospodářské tak značně již je pronikly, že nedalo se poděsiti strašáky, kteréž listy bourgeoistické proti nám vedly v boj. To, že dělnictvu dělajícímu od kusu mzda se zmenší zkrácením doby dělné, našlo víry jen ve velice nepatrné části třídy dělnické; naopak, energické domáhání se dělnictva brněnského po dosažení normální dělné doby jen desetihodinné poučilo liberální národohospodáře, že dnes každý již skoro dělník ví jaký význam zkrácení doby pracovní má a že o toli, ož on méně vyrobí, zase cena jeho práce musí stoupnouti, když továrník, aby mohl při krátké době dělné vyrobiti stejné množství zboží jako dříve, bude nyní nucen hledati více dělníků.

Pravil-li jsem, že dělnictvo přijalo zavedení doby dělné příznivě, nemíním nijak říci, že bylo opravou touto snad již uvedeno u vytržení. Dělnictvo dívá a dívati se musí na všechny podobné opravy pouze jako na částečné, nepatrné udělení mu toho, co po právu patří mu úplně. Zavedení normálního dne v té způsobě, jak nyní se stalo, nemá velikých výhod skutečných a má pouze ten význam, že jím v zásadě uznáno jest právo státu ku chránění dělníka před vykořisťováním kapitálem; je to tedy význam čistě skoro principiální; praktických účinků může se nová oprava dočelati jen nepatrných. Což je to dělná doba jedenáctihodinná? Jak nesmělý je tento první krok rakouského zákonodárství v tomto oboru! Osmi-nebo sedmihodinná doba to snad by bylo něco, ale jedenáct hodin jak pravíme je přece ještě trochu málo nebo lépe řečeno — trochu mnoho.

Při této příležitosti jsme nuceni pověditi vám dělníci, co o době normální a podobných zařízeních vůbec soudíme a co od všeho toho můžete očekávati. Objasníme vám jak se to s tou dělnou dobou má krátkým příkladem. Dejme tomu že dělník pracuje denně po 12 hodin; za tuto práci že obdrží jeden zlatý, ale zink, který továrníkovi z práce té plyne, že je také jeden zlatý. Cena práce od dělníka vykonané obnáší tedy dva zlaté, z nichž jeden případně jemu, ale druhý podnikateli. Zkrátka-li se však doba dělná ze 12 na 9 hodin, pak neobnáší již cena práce dělníkovy 2 zl, nýbrž pouze 1.50 zl, poněvadž pracuje o tři hodiny, to jest o čtvrt původní doby méně. Továrník vyplatíť musí dělníkovi ovšem zase mzdu jakou platil dříve, poněvadž beztoho platil mu ji jen takovou, aby dělník sebe nuzně uživil a ze mzdy té nodá se tedy již nic strhnouti. Platí-li tedy továrník nyní dělníkovi zase 1 zl. mzdy, zbudě jemu samému jen 50 kr. zisku. Jinak řečeno, zkrácením doby dělné ze 12 na 9 hodin zmenší se zisk, který továrník z dělníka těží, o 50 kr. Odvodíme-li pak od tohoto příkladu povšechně

pravidlo, poznáme co znamená zkracování doby dělné — není to v podstatě nic jiného, než zákonitě ustanovení, jak veliký smí zisk podnikatel z dělníka bráti. Je to tedy na jedné straně dělník brán jaksi v ochranu, ale přece se při tom při všem zákonitě uznává, že podnikatel má právo nějaký zisk z dělníka bráti. Vidíte tedy dělníci, že den normální jest jen prostředek polovičitý a úplně že jím vykořisťování práce, to jediné zřídlo vaší bídy, samezeno býti nemůže. Normální den kdyby měl všem našim požadavkům vyhověti musel by býti tak zkrácen, až by dělník pracoval jenom na svoji mzdu, a pán neměl z něho žádného zisku; ale to nemůže se státi, poněvadž žádný podnikatel svůj kapitál nevěnoval by výrobě, kdyby mu z toho nekynul zisk.

Jediný a jediné úplný prostředek, kterým práce úplně bude osvobozena od vykořisťování, jest ten, že výroba založí se společensky t. j. že pro dělnictvo zřízeny budou továrny, jež ono povede ve vlastní správě a o jejichž výtěžek bude se dělit, čímž stane se zároveň podnikatelem i dělníkem.

To jest jedna z myšlenek, jež při zavádění dne normálního derou se nám v mysl. Upozorníme vás jindy ještě na jiné méně snad důležité, ale stejně zajímavé okolnosti této opravy.

Kapucínády

to jest

rozjímání o hloupých textech.

(Jako úvod.)

Milý, nevědomý čtenáři!

Především nepozastavuj se nad tím, že nazval jsem tě nevědomým. Mám já k tomu svoje příčiny. Takový čtenář a spisovatel, kteří oba stejně mnoho vědí, hodí se k sobě po čertech špatně. Čtenář musí vždycky věděti o něco málo než spisovatel, čili, správněji pověděno, spisovatel, nechce-li býti špatným spisovatelem, musí býti vždy o něco honěnější než jeho čtenář; vždyť úkolem jeho je poučovati, ale kdo ví jenom tolik jako druhí, ten, to je tak jisté, jako že dvakrát dvě jsou čtyry, ten k poučování se nehodí. Já však, jak redaktor těchto listů uznal, hodím se k tomu, a proto zjevně jsem chytřejším než ty.

Ostatně nebudu se odvolávat jenom na redaktora a také ti to dokáži sám. Hleď jen! ty nevíš co je kapucínáda a já vím! Nuže! kdo jsme chytřejší?

A poněvadž tedy jsem chytřejším a poněvadž proto za spisovatele se pro tebe hodím, počnu hned svůj úřad na tobě provozovati a počnu tě poučovati.

Nejprve o tom, co to je kapucínáda.

Před dávnými lety bývalo na světě jinak než je teď. Lidé byli hodnější, nebo alespoň mysleli, že jsou hodní, socialistických demokratů a nespokojenců na světě nebylo, ale za to chodilo pod sluncem mnohem více velebných pánů, kteří horlivým slovem a vzletným kázáním starali se o to, aby lidé se nekazili a v tenata hříchu nepadali. Mezi všemi těmi velebnými řeči úkly minulých dob měli pověst obzvláště skvělou kapucíní; ti uměli člověka roze-

brati až do duše a toho nejzarytějšího lotra obrátil kapucí na cestu spásy, dřív než bys do třech napočítal.

Kázání kapucínská, čili zkrátka kapucínády, vešla pro svou říznost a důkladnost zrovna ve přísloví. Řečnická sláva ctihodného řádu kapucínského během času vybledla a evadla, ale slovo kapucínáda podrželo svůj starý význam a tak ještě dnes každé řízné, břítké řeči, kterou je někdo podle zásluby vyplacen, říká se kapucínáda. Kapucínádou příkladně je to, když žena poví co proto mužovi, který přišel o málo hodinách domu, nebo když pan mistr udělá malé ale vydatné kázáníčko tkalcovi, který při stávce nechal se volit do komitétu.

Teď víš tedy co je to kapucínáda.

„Ale jak to všechno přichází sem? — tážeš se skoro rozpačitě.

Nuže, také na to ti odpovím.

„Je mi svěžen nový, socialistně-demokratický časopis,“ řekl ke mně redaktor těchto listů.

„Dobře,“ odpověděl jsem já, „ale pro to mi nic není.“

„Jak pak kdybyste mi tak také nějakým článkem přispíval? Vždyť jste se svým časem o socialismus a jeho zásady také zajímal,“ pokračoval redaktor.

„Nu, bude-li potřeba, nejsem od toho,“ řekl jsem já. „A co byste měl tam tak nejraději?“

„Patrně něco, co by se čtenářům hodně líbilo a také je hodně poučilo.“

„Dobře,“ odpovídám, a hlavou rejdi mi šťastná myšlenka — já alespoň domnívám se, že šťastná. „Jaké kdybych vám tak napsal několik kapucínád?“

„Kapucínád?!“ divil se on. „Vždyť přece neredigují žádný „Hlas“ ani žádného „Čecha“ a jak se mi zdá, není moje obecenstvo tak příliš hříšné, aby na ně bylo třeba kapucínád.“

„Milý pane redaktore,“ poučil jsem ho já — já vůbec, jak pozorujete, velice rád poučuji — „hřích a hřích je rozdíl. Jindy bývaly jiné hříchy než dnes, a dnes zase platí něco jiného za hřích než jindy. Dnes největším hříchem na světě je hloupost. Moje kapucínády mřily by proti ní.“

„Dělejte tedy, jak rozumíte. Takové kapucínády budou mně i mým čtenářům vítány,“ rozhodl se redaktor.

Já šel domu a dal se do práce. A tak se to sběhlo, že hned v prvním čísle „Rovnosti“ je tu článek pod názvem „KAPUCINÁDA,“ a že já ti vysvětluji, co kapucínáda je.

Tož takové kapucínády budu tedy psáti.

Kapucíní dělávali svoje rozjímání na základě nějakého výroku z bible, a tomu říkali text. Já však, nesvěcený napodobovatel posvěcených těch mužů nebudu svoje texty bráti z bible, nýbrž, jak jsem to již napověděl, já budu konávat svoje rozjímání o lidské hlouposti. Postihnu-li někoho, že přede mnou řekne něco hloupého, hned toho jeho výroku použiji za text a hned o něm udělám kázáníčko. Ovšem, čím hloupější člověk mi padne do rukou, tím s větší chutí se do něho pustím, neboť tím skvělejší budu mítí příležitost, abych se vyznamenal. Tak zajisté bude u mne

větší radost nad jedním hlupákem než nad devadesáti devíti moudrými.

Teď ještě abych ti čtenáři pověděl, proti jakého druhu hlouposti hodlám se to obracet.

A to je následovně.

Vy proletáři založili jste si svůj časopis patrně pro sebe. Jím chcete dle možnosti své zájmy hájiti, jím zásady, od nichž očekáváte spásu, šířiti. Nuže také já patřím ve vaše řady a stavím se jako poctivý bojovník pod váš prapor, abych bojoval tou zbraní, kterou nejlépe umím, a proti tomu nepříteli, kterého považuji za nejubezpečnějšího. Proti oné hlouposti tedy, která společnému našemu dílu staví se do cesty, proti té budu hřmětí svoje kapucínády a proti té brousím svoje péro.

To uznáš čtenáři, že nepodnikám malé dílo a že budu mítí práce dost a dost. Vždyť sedm osmin těch lidí, co proti nám se staví, činí tak z pouhé a holé hlouposti. Lidé, kteří nedovedou si představit, že by mohlo to na tom světě běžet také jinak, než běží to teď, lidé, v jejichž malé mozkech nemůže se sméstnat myšlenka, že nemusí býti na světě chudšasů a Rotachildův, ti jsou hlavní dřekázkou oprav a pokroku. Bohužel že jsou to často lidé, kterým by nejvíce mělo záležeti na tom, aby opravy se provedly, a kteří měli by z oprav těch prospěch největší; ba neřídka jsou to i neuvědomělí, duševně nezralí dělníci, kteří přece sami nynějšími řády společenskými nejvíce trpí.

Nuže na všechny zbloudilé takové dušičky bude asi dobrá ostrá, perná kapucínáda. Ty pak, milý čtenáři, spoj se se mnou k dobrému dílu. Vyskytne-li se také tobě, — jako že se to jistě spíš stane než ne, — nějaký hlupák, jemuž by se moje kázáníčko hodilo, tedy vytáhni z kapsy nějaké to pomačkané číslo „ROVNOSTI,“ jsi-li krátkozrakým nasaď si brejle, udělej vážnou, úřední tvář a nevěrovi pěkně od začátku až do konce přečti s náležitým důrazem to, co mu patří. Možná, že tak spolu nejednomu hlavu spravíme a brouky mu z mozku vyženem.

To je tedy tak přibližně všechno, co jsem já vědomý tobě nevědomému musel říci, abys stal se také vědomým a náležitě pochopil, čeho já tou řadou článků, které jsem nazval kapucínádami, chci docílití a proč nazval jsem je tak a ne jinak.

A teď můžeme tedy přistoupiti hned ku první kapucínádě — — —

Ale chyba! — Přece ještě ne.

Ono mi leží ještě něco na srdci a málem bych to byl zapoměl. Je dobře, že jsem si ještě vás vzpomenu.

Takové rozjímání, jaká já budu konati, měli bychom odbývat každý týden alespoň jednou. Ale to je prozatím mrtvá věc; ten váš časopisek vychází jenom jednou za čtrnáct dní a to potom ještě je tak úžasně malý. Tak tak, že budu moci jednu kapucínádu vypovídat za měsíc. Než já vím, přátelé, jak se tomuto nedostatku snadno dá odpomoci. Věc je velice jednoduchá. Hleďte jen hodně odbírat tu malou svoji „Rovnost.“ Víte, časopis a díra jsou si v jedné věci podobná; čím víc z díry odbíráte, tím je větší; a noviny zrovna tak, čím víc je odbíráte, tím více rostou.

To si dobře pamatujte. Jen několik tisíc odběratelů a hned se ta „Rovnost“ natáhne a rozšíří a stlustne a třeba se i častěji začne objevovat a ze čtrnáctidenníka se stane týdeník a kdo ví, co potom ještě dále. Tak se jen mějte k tomu; slavné vydavatelstvo i redaktor budou mít radost, uposlechnete-li mé rady. Radost největší však budu mít já, protože budu moci častěji si zahromovat proti těm ubohým hlupákům, jejichž rozhodným nepřitelem musím volky nevolky být.

A teď tedy, když jsem ti to milý čtenáři všecko tak hezky pověděl, dám se do vlastní práce a počnu tu první kapucínadu.

Kapucínada první.

Text.

„Ono se bojuje proti kapitalistům, ale kdyby nebylo kapitálu, jak by to na tom světě vypadalo!“

Tak promluveno bylo v malé společnosti maloměstáků, aby potupeni byli nespokojenci; a obdivem umkla veškerá ústa.

Bylo to pěkné jarní odpoledne.

Na velikém náměstí všickaly alespoň čtyry kolovrátky, želma žid lákal zvfecím pokřikem dobré venkovany ku špatnému svému zboží a mládež povykovala kolem krámu perníkárů. Přimysli si laskavý čtenáři několik plachtových bud, několik ševcovských krámů, hrnčářův vůz a kudlářův stolek a již ti ani nebudu muset vysvětlovat, že právě odbývá se — výroční trh.

Hoj, ten výroční trh! Co je to za velkou slavnost! Sedlákův synek dostane desetník, selka si koupí na nové cichy, děvečka na zástěru, pacholek novou čepici a sedlák, když nepotřebuje nic jiného, alespoň dá šesták za nový bič, aby přece věděl, že je „jarmak.“

A venkovská honorace ta má pravý směr. Na tři míle z okolí přišli všicki myslivci i s drabými polovicemi a polovičkami (dle tobo, jak měl který sedmou svátost velkou), a který má jakého potomečka, vzal ho sebou také. Slečny z pošty narazily se do sametových kabátů a na rtech rozložil se jim nejpříjemnější úsměv. A mládenec myslivcův, jenž je doprovází, má nové spodky a zelená porta na nich je široká jak dlaň. Zkrátka, co je trochu k světu a mohlo se utrhout od domu, to je na trhu.

A když naprohliženy do sytosti bouď i lidé na náměstí, tu každý jde do chládku, aby občerstvil se něčím tekutým a posilnil něčím pevným.

V malé, zadní světničce hostinské, vyhrazené jenom pro „pány,“ je dnes jakoby nabito. Za třemi stoly sedí tu všecko co má po městsku šitý kabát a nenosí v zimě beranici nýbrž klobouk.

I já měl jsem to štěstí, že přijali mne ve svůj kruh, abych nemusel sedět v první jízbě mezi „hloupým“ lidem. Nu dobře! Sedl jsem si tedy mezi rozumné; však uvidíte jak rozumné.

Sedí tu u mého stolu asi tři myslivci, nějaký statkář, pán pokřmistr, dva učitelé, a, aby byly různé mezi trním, sedly si

s námi také dvě paní myslivcové; jedna z nich zrovna vedle mne a ta byla, jak se mi zdálo, trochu tlustší než obyčejně.

Mluvílo se o věličem; o hezké dceři hospodského, o pytláčích, o nové škole v sousední vsi a konečně, jak už to bývá, padli páni také na politiku. Chvilu mluvili sem a tam, ale potom nabyla řeč trochu urdětějšího směru — a to, když dali se do socialistův. Usnesli se na tom, že dělník mohl by dosti vydělati a pohodlně žiti, ale že je mrcha šnilá, opilá a karbanická, pověděli si, že nemůže nikdo chtítu po panu hraběti, aby přepustil státu les, když ten les je „jeho,“ jednohlasně prohlásili, že na světě přece musí býti lidé rozličných stavů a různé zámožnosti a ještě mnoho podobných pěkných věcí si napovídali.

Než jednomu z těch učitelů nedal čert dobře dělat i řekl on, že socialisté jsou sice prabídní lidé, ale tak, jak to teď ve světě chodí, že by to přece choditi nemělo a všechno že by nemusel přece sblhat velký kapitál; — tento rozum měl z knihy „Duchovenstvo a socialismus“ vydané na lapání hloupých ptáků od rejbradských benediktinů. Ale jeden z myslivců, a malými pichlavými očky, mohutnými kníry a trochu přičervenalým nosem usmál se pohrdlivě, zakroutil hlavou a vážně řekl: „Ano, ano, milý příteli! Ono se bojuje proti kapitalistům, ale představte si, jak by ten svět vypadal, kdyby nebylo kapitálu!“ — Ten myslivec je horlivým čtenářem vídeňské, liberální „Neue freie Presse.“ Učitel se zapýřil, neboť poznal, že si vyvedl mezi lidmi ostudu a že neměl tak nerozumně proti kapitálu se prohřešiti; ostatní společnosť hezky v taktu kývala hlavami, aby dala na jevo, jak moudrá slova pronesl myslivec.

Já až posud vše ticho poslouchal s pevným předsevzetím nechat každého mluvit, co chce; ale teď mi toho bylo přece již trochu mnoho i umínil jsem si také něco do toho říci. Již otvíral jsem ústa, abych se v hovoru také omočil, v tom zavřela před domem veteránská hudba a všecko hrnulo se k oknům; jen moje sousedka, které její povážlivě přítulný stav nedovoloval, aby se honem pohybovala, zůstala seděti; druhá myslivcová zůstala z útrpnosti při ní a než jsme se vrátili od oken, byla mezi nimi již v plném proudu řeč, kdy dětem rostou první zoubky; k socialismu však a jeho hřánému učení jsme se již nevrátili ve svém hovoru.

Já byl tedy odsouzen nyní mlčeti, ale výrok myslivcův jsem si dobře zapsal za uši a předsevzal jsem si, že mu ho nedaruji, ale že pana myslivce při nejbližší příležitosti důkladně vyperu. A nyní, když mi napadlo pašti rozjímání o hloupých textech, vzpomenu jsem si v první řadě na ten maloměstský trh a na milého myslivce.

Tak tedy vši, milý čtenáři, jak ulovil jsem první hloupý text ku svým kapucínadám.

„Jak vypadal by svět, kdyby nebylo kapitálu!“

Čti mne s pozorností, když konati budu o těchto slovech rozjímání, aby řeč moje byla tobě k užtku a zlým lidem na posměch a na obrácení.

(Pokračování příště.)

Ruch místní.

Z Brna. (Z továrny Stöaslovy.) Trudné poměry dělnictva pracujícího v továrně Alberta Stöasla nutí mne, bych podal veřejnosti malý obrázek o některých činech zmíněného továrníka a jeho náhončích.

Když bylo po stávce jednáno o zvýšení mzdy, uvolil se pan Stöasl na každém kuse zboží zimního 1.50 zl. přidati a mimoto to přialibil čestným slovem, že později na letním také přidá. Však jaké bylo sklamání dělnictva, když nastala letní práce, a pan Stöasl nechtěl o zvýšení mzdy ani slyšeti. K tomu ještě dal každému, komu takové jednání nebylo vhod, radu, aby si šel hledat výnosnější zaměstnání. Tak zůstaly platy malé, jak byly, práce se neustále horší a mimo to pohání mistr Sch. dělníky neustále tak, že tyto unavením téměř pod stavy klesají. Pan mistr při tom zapomíná, že i on jest pouhým dělníkem od milosti pána závislým a že i jemu se dříve neb později může podobně vésti, jako nyní jeho podřízeným. Onehdy přišel pan Stöasl k dělníku J. H. a tázal se ho, kdy dodělá kus, načez obdržel odpověď, že bude-li možno ještě tento týden. Brzy na to přišel náhončí Sch. a nafixoval onomu dělníku, že kus musí býti do soboty hotov, poněvadž prý má 4. býti v Hamburku. Když přišla sobota, scházelo dělníkovi přese vši pilnost ještě 5 m. na kuse. Nechal práci státu i umínil si, že látku v pondělí dodělá. Jak se však oddivil, když přišel do práce a hledaje svůj stav, nemohl jej poznati, neboť na místě kde zanechal nedodělaný kus, stál stav prázdný. Teprve po dlouhém přemýšlení poznal po čísle, že se nalezá před svým strojem, na němž byl zatím někdo jiný, snad nějaké strašidlo, přes noc a přes neděli kus dohotovil. (Snad nerozumělo to strašidlo přísným nařízením o normální době pracovní.) Zatím přišel poháněč Sch. a poslal dělníka H. pro novou osovnu, při čemž mu dal výpověď na tři dny. Když se H. ptal továrníka po příčině výpovědi, řekl mu tento, že prý málo pracuje. Na to odpověděl H., že pracuje tak jako jiní, ale že to snad bude jiná příčina.

(Mimoходом podotýkám, že H. vybíral příspěvky na rodiny uvězněných soudruhů a na dělníky z práce propuštěné. Pán Báb chraň však, abych snad chtěl tvrditi, že to bylo příčinou propuštění H.)

Něco za uši

patronům „Dělníka“ vulgo „Nadenníka“ a „Obecných Novin.“

Pro šíření tmy na světlo vydávané plátky „Dělník“ a „Obecné Noviny“ otírají se, jak známo, při každé příležitosti velice rády o socialismus a dělnictvo socialistické.

Před nedávnem kterýsi z těchto listů přinesl zprávu, že zanikl „Křik Lidu“ a že za ním stojící strana hodlá vydávati list nový, pod názvem „Socialní Demokrat.“ Při této příležitosti poctil nás socialisty nevyvázaný lokálkař názvem výstředníků a se slzami farizejskými v očích lomil rukama nad naši zkaženost a nafíkal, že dělnictvo jest námi sváděno, že

ovocem naší činnosti jsou brněnské nepokoje dělnické a následovavší na ně zavírání. Při tom zarmoucené podotkl, kdo že nahradí něco ubohým dělníkům, kteří sedí ve vězení.

Máme patrně dosti příčiny, abychom popadli volebné vydavatele „Národnika“ za uši.

Co se „Křiku Lidu“ týče, není to ovšem naší povinností, abychom ho vůči nájzdu chránili, ale tolik přece podotýkáme, že souditi „Křik Lidu“ nejméně jsou oprávnění a povolání pánové rázu Mathonova, Pustovkova a p.

Co však se týče těch výstředností, to poučujeme pány od „Dělníka“, že tak daleko ještě naše výstřednost nejde, abychom prodávali jízdní lístky do nebe, jako činili to oni. Sociální demokracie není žádnou stranou výstřední, učení, jehož ona se drží, spočívá na základech přesně vědeckých, to uznávají i její odpůrcové, ovšem odpůrcové takoví, kteří také něčemu rozumí a kteří také sami jsou učenci — ale k těm p. Mathon a jeho personal nepatří; alespoň je článků, které ve svých plátcích posílají na světlo denní a ve kterých chtějí modlitbou zažehnatí bídu a dělníkovi radí nábožností utišiti hlad, z těch nekouká mnoho učnosti.

Dále něco o těch vězněných soudruzích. Nůže, o ty ať nelamou si „Dělník“ a „Obecné Noviny“ hlavu ani v nejméně. Co sociální demokraté pro vězněné své soudruhy konají, to přečtete si v minulém čísle „Ducha Času“ na poslední stránce pod rubrikou „Výkaz příspěvků pro rodiny uvězněných a následkem stávky propuštěných dělníků v Brně.“ Kolik jste pánové pro vězněné ty, vykonali vy? Kolik sebráno bylo pro rodiny jejich na vyzvání vaše, vy hlasatelé křesťanské lásky a zastavatelé dělnictva? Po druhé si to lepší rozvažte než něco řeknete.

Konečně skládáme kompliment vaše mu zpravodajci; ten chudák si dal! Nepochybujeme nikterak, že jeho uši co se quantity týče stojí snad dosti dobře, ale co do quantity je to s nimi velice špatné. Kdy a kde, prosím vás, bylo mu nabulíkováno, že strana, jež stála za „Křikem Lidu“, bude vydávati „Sociálního Demokrata“? On to patrně má být náš list, který jste ohlašovali, neboť „Rovnost“ měla se původně pod názvem „Sociálního demokrata“ vydávati, — ale víte, kdo stojí za tou? To není strana „Křiku Lidu“, ani kterákoliv frakce jiná, nýbrž je to veškeré dělnictvo sociálně demokratické, jak zpraviti vás mohl o tom váš referent, jehož jidašskou tvář jsme při schůzi, jež časopis náš založila, také viděli.

Tolik tedy na odrazení vašeho pitomého útoku.

Ale teď řekneme vám ještě něco tak sami od sebe.

Tušíme že není toto poslední naše srážka s vámi; neboť nedoufáme ani v nejmenším, že ďábel dá vám dlouho dobře dělat. Ale dáváme vám pánové dobrou radu: chraňte se střetnutí se s námi! My víme příliš dobře, jakého nepřítel před sebou ve vás máme a dle toho zařídíme také svoji taktiku. Nedomnívejte se, že budeme snad články vaše vyvra-

čet akademicky a vám dokazovat, že náhledy naše jsou lepší než vaše, nebo, že pustíme se s vámi v jakýkoliv zápas druhu podobného. To víme že vás — t. j. výrobitele „Dělníka“ — netřeba poučovat o tom, co dobré a co špatné, ponecháváť to víte sami; ale víme že chcete klamati a klamete lid, a na ten lid se proto obrátíme, budeme li chtít vám ránu zasadit. Staneli se nám vaše kutění poněkud nepřijemným, pak věnujeme vám několik fixných článků a nepošleme je jen čtenářům svým — ale také čtenářům vašim, a možná, že budete mít větší škodu z nás, než my z vás.

Je to snad dobré že poznali jste s kým máte co činit haed v prvním čísle. — Redakce.

Denní události.

— Tužka státního zastupitelství děsně řádila ve sloaupcích prvního vydání tohoto čísla „Rovnosti.“ Na třech místech způsobeny obzřelé mezery v našem listě. — První, co konfiskaci podlehlo, byla část provolání, kterým redaktor a vydavatelstvo tohoto listu obrací se na vás. Ona část, kterou v provolání tom chtěli jsme vám vylíčiti svoje smýšlení o socialismu a způsob, jakým řešiti hodláme svoji úlohu, podlehla úplně konfiskaci; 70 řádků, jež část ta zaujímala, nazačili jsme vám ve druhém vydání třemi řádkami pomlky. — Druhá část, jež shledána byla závadnou, bylo vyzvání ku sbírkám na soudruhy následkem poslední stávky brněnské nezaměstnané a na rodiny brněnských uvězněných. Stať tato obsahovala 29 řádků; ji nahradili jsme vám krátkým vyzváním ku sbírkám, jež nacházíte na druhé straně tohoto nákladu. — Všeho dobrého však do třetice. Na místě třetím učiněna do našeho listu díra na konci dopisu brněnského, jednajícího o poměrech v továrně Stösslově. Na konci dotčeného dopisu nalezeno bylo 9 řádek, jež museli jsme v tomto vydání vynehati. — Konfiskace byla velice důkladná; z celého nákladu nepřešlo v soukromný majetek ani jediné číslo. Jak vidět, je ten začátek mnohoslibný.

— Několik brněnských dělníků, kteří převzali na sebe úkol, že starati se budou o sbírání a rozdělování příspěvků pro rodiny oněch soudruhů, kteří pro události poslední stávky jsou vězněni nebo nezaměstnaní, dali vytisknouti provolání, v němž vyzývali dělnictvo ku sbírkám. Z opatrnosti přečetli se nejprve u policie jakož i u c. k. státního navládnictví, zda směli by vyzvání to uveřejniti. Tam řečeno jim, že ano, ale jakmile bylo vytištěno — jest do jednoho exempláře skonfiskováno.

Dne 3. srpna konána policejní prohlídka u čtyřech zdejších soudruhů.

— Dozvuky ke stávce brněnské. Mnoho dělníků, kteří účastnili se stávky a zejména mnozí, jež byli voleni do komitétu, který jménem stávkujících vyjednával — je bez práce. Asi 30 z těchto dělníků se šlo se v úterý 28. července před dívčí školou na dětském kolíšti, aby se uradili co počít. Vyslali pak čtyřlennou deputaci na radnici, kdež měla dožadovati se jménem soudruhů práva a spravedlnosti. Tu vzata deputace při zpravodajství živnostenském

ku protokolu a sděleno jí, že ve čtvrtek při sezení obecní rady záležitost jejich vzata bude na přetřes, v pátek pak, že mohou si přijíti pro odpověď. Když v pátek deputace šla se otázat, co se v záležitosti hladovících dělníků stalo, řečeno jí, že svolán bude spolek průmyslníků a továrníků a tam že bude věc projednána. Na kolíšti zatknut zatím jeden soudruh, ale po výslechu opět propuštěn. Dne 5. srpna byla deputace nezaměstnaných dělníků opětně na radnici — a opětně nedostala žádnou uspokojivou odpověď a poukázáno, aby dělníci čekali. — — — Tak naplnilo se slovo písma: Posláni jsou od Piláta ke Kajfášovi. — Co zatím mají jísti, to jim nikdo nepověděl.

— V Lomnici stávkovalo dělnictvo tkatelnářské v tamějších továrnách Fišerově, Engelově a Hechtově. Došlo i k vytloučení oken — jak o tom jsou ve veřejnosti rozličné zprávy. Konečně docíleno jakés takés dohodnutí mezi stávkujícími a továrníky a počalo se opět pracovati. (Žádáme soudruhy v Lomnici, aby podali nám, možno-li, zprávu o příčinách a průběhu stávky.)

— Ve Štyrském Hradci podali zedníci podnikatelům staveb a mistrům pamětní spis, v němž žádají rozhodně upravení a zlepšení mzdy a desítihodinnou práci. Na tento spis žádají odpověď nejdéle do 18. srpna. Připomínají mistrům, aby tentokrát uvážili konečně náležitě požadavky dělnictva, neboť jen do 18. srpna že holdají tito pracovati za posavadních podmínek. Jak asi zachovají se mistři k oprávněným požadavkům zedníků?

Směs.

— Ke zdravotní statistice dělnictva. Dostala se nám náhodou do rukou výroční zpráva zdejší „všeobecné pokladny pro dělníky nemocné a invalidy.“ Vyjímáme z ní některá data, jež svou zajímavostí pozornost čtenářovu zajisté upoutají. Data ta vrhají divné světlo na zdravotní poměry panující mezi dělnictvem. Všeobecná pokladna čítala koncem roku 1884 i s filiálkami 1525 členů, z nichž onemocnělo během roku 606, tedy z každého sta 40 lidí. Průměrně připadá na jednu nemoc doba asi 21 dnů, z čehož vysvítá, že nemocí nebyly nepatrné. Nejčastěji se vyskytovaly katarhy žaludeční (4% všech onemocnění), záněty a vředy (5%) a hostečnost (6%). Pozoruhodno je, že z každého sta lidí na hostečnost trpí šest a dá se to vysvětliti pouze špatným upravením budov továrních. Jsou to místnosti s okny jednoduchými, rozbitými, dvěře dolehlají špatně a mimo to jest v nich ještě mnoho jiných otvorů potřebných ku technickému zřízení strojů ale vesměs špatně zavřených nebo vůbec nezavřených, jimiž prvan, prací rozechřátým dělníkům tak velice škodný, volně probíhá. Nejšpatnější zřízení jsou tak zvané „kravárny“, dílny tu tkalcovské, kdež pobyt jest přímo zdraví ubíjející; skutečně také z každého sta onemocnělých tkalců stone osm na hostečnost. Bylo by konečně na čase, aby takového trvalému zrovna na systém povýšenému mrazení dělnictva učinil se konec. — V zákoně živnostenském jsou také o tom jakás nařízení. O těch

továrníci nevědí? Podotýkáme, že je to dělnictvo lépe postavené, než u „všeobecné pokladny“ pojištění vyhledává; jaké pak jsou asi poměry mezi dělnictvem ještě nižších vrstev a tak špatně stojícím, že na pojišťování již vůbec ani mysliti nemůže!

Brněnský tovární pozorovatel.

Adresujeme tuto rubriku na pana továrního inspektora Červeného. Držeti budeme ji tak dlouho otevřeno pokud ve

všech továrnách brněnských důsledně nebudou provedena nová zákonitá nařízení a zejména ustanovení o normální době, jakož i umluva v červnu mezi továrníky a dělníky průmyslu vlnašského docílena. Všechno dělnictvo žádáme, aby ve vlastním zájmu podávalo nám zprávy o všech sem spadajících nesprávnostech; zároveň však připomínáme, aby jen zprávy pravdivé a jisté nám podávány byly, neboť nechceme nijak vydati se v nebezpečí, abychom snad zprávu jednou přinesenou museli opravovatí nebo dokonce odvolávatí. — Redakce.

VĚSTNÍK VEŘEJNOSTI.

Veškerému dělnictvu a malopřemyslnictvu.

Soudruzi!

Vždy zmocňoval se vás oprávněné roztrpění, když slyšeli jste, jak v nádherné světové výstavě hrdý měšťák snášel bohatství a skvosty celého světa, aby oslavoval sebe a svoji vládu. Ze všech zemí, ze všech krajů šlo se tu vše, co vaše práce, vaše píle a vaše zručnost nejlepší vykonala, a všechno to svinula bourgeoisie ve skvělý věnec jen kolem vlastních skrání, kdežto na vás, jejichž díla tuto velená, nikdo si ani nevzpomenul; jména hrdých baronů průmyslových, jména milionářů, jména továrníků a podnikatelů vynikla a stkvěla se, ale jméno toho, kdo skutečně obdiv zasloužil, jméno prostého ale vytevalého a dovedného dělníka zůstalo nepovšimnuto.

Zajisté dojde u vás souhlasu myšlenka, kterou pojalo v době nejnovější děl-

nictvo francouzské. Usnesli se naši francouzští soudruhové uspořádati velikou mezinárodní světovou výstavu dělnickou, jež má se státi stkvělým triumfem síly a intelligence našeho stavu.

Ve výstavě, jež 1. dubnem r. 1886. zahájena bude v Paříži, má zastoupena býti práce všech odborů a všech národů, nikoliv aby oslavovala podnikatele a továrníka, nýbrž aby oslavovala toho, kdo ji vykonal, — aby oslavovala dělníka.

Abyste mohli zúčastně a všeho dělnictva důstojně provésti, obraťte se na soudruhy celého světa s vyzváním, aby výstavu obelstali. Také v Brně sestoupili jsme se někteří za tím účelem ve zvláštní výbor, jehož starostí jest, aby také dělnictvo zdejší na výstavě důstojně bylo zastoupeno. I obracíme se soudruhově k vám a vyzýváme vás, abyste, seč síly vaše stačí, působili ku zdu podniku dělnictva pařížského.

Veškerý náklady a dotazy zasýlejte

*
V továrně „Jakob Hecht a synové“ na Cejlu pracuje se následovně. Tkalci dělají po dobu umlouvenou v červnu. Špulačky od 6—7. Prádlači, česáči, cvirnaři, hašplíčky, apretoura a valcha od 5—7. V lisech (Presse) pracuje se od 3 ráno do 6 večeř.

Ve mnohých jiných továrnách překračována jest doba normální o 1, 2 i 3 hodiny. Máme již některé zprávy v rukou a čekáme jen na jejich sjištění svědky, abychom podali je veřejnosti.

nám pod adresou: „Výbor ku obelstání pařížské mezinárodní výstavy dělnické. Všeobecná pokladnice nemocenská v Jakubské ulici č. 7 v Brně.“ Rádi a ochotně podáme vám na každý dotaz bližší zprávy o všem, co výstavu a jejího obelstání se týče.

Dělníci, uvažte, že podnik soudruhů pařížských jest společnou věcí všeho dělnictva, že jedná se o to, ukázati, že dělnictvo schopno jest vykonati něco i bez té třídy podnikatelské, jež tak ráda snížila by nás v mínění světa na pouhé stroje a jež stále chlubí se, že jediné pod jejím vedením práce naše státi se může užitečnou a plodnou!

Uvažte, že jedná se o naši čest, a nezůstávejte lhotejnými!

V Brně 2. VIII. 1885.

Výbor

ku obelstání pařížské mezinárodní světové výstavy dělnické.

H O V O R N A.

Časem zajisté přihodí se čtenáři každého listu, že přál by si nějakého vysvětlení, poučení nebo nějaké zprávy, o kteréž myslí, že nejlépe podati by mu ji mohla redakce. Za tou příčinou mají mnohé časopisy zvláštní rubriku, tak zvanou „HOVORNU“, kdež otázky, jež jim od čtenářův jejich dojdou, zodpovídávají. I naše redakce myslí, že čtenářstvu se za

vědčí, přijme-li do svého listu takovou „HOVORNU.“ Na místě tomto odpovídati budeme, pokud bude nám možno, na dotazy svých čtenářů. Nepochybujeme, že ob čas mnohem se rubrika tato shodí; vždyť často stane se, že narazí někdo při čtení knihy nebo novin na cizí, neznámé slovo, že najde nějaké jméno, jehož významu nezná, že při hovoru vyskytne se ně-

jaká otázka, o kteréž posud neměl příležitosti nabýti poučení a t. d. Ve všech podobných případech postačí jednoduchý dotaz korespondenčním listkem na redakci naší učiněný, a my, seč síly naše budou, učiníme se, abychom zataleli vyhověti a žádaných zpráv a vysvětlení mu podali. —

Redakce.

L I S T Á R N A.

První náklad tohoto čísla vyšel 13. srpna, tedy výměněčně nikoliv třetí, nýbrž druhý čtvrtek; po konfiakaci však jsme se usnesli vydati vydání druhé teprve dnes, abychom přišli v pravidelný chod. Číslo přišti vyjde první čtvrtek zářový, t. j. 3. září.

Listárna redakce.

V. Z. Uvěřejníme přístě. — k. v. Praze. Nebylo možno; uvidíme zda přístě. — Redakce.

Listárna expedice.

Všecky, kdož list náš si odbíráti přeji, ale jimž snad první číslo nebylo zasláno, prosíme o laskavé udání adresy. — Expedice.

Listárna administrace.

— Kvitujeme předplatné: Šebest. Fiala, Líšeň 35. Frt. Polák, Líšeň 35. Frant. Válek, Líšeň 35. Klement Fialka, Líšeň 35. U h r n e m 140.

— Přispívky na vydávání Rovnosti: Nejménovaná osoba ze Židenic 125. Prokop 10. Káštner 20. Sobotka 50. Fritschl 50. Fr. Kautný 25. J. Novotný 20. Frt. Sochor 25. Sedláček Vojt. 40. Jos. Š. 25. Vaněček 40. Frt. Gottwalo 20. Vojta 20. F. Knor 20. Sbratněním v před 30. Ant. Rozkydal 10. Pekorný 20. Fr. Zavadil 10. Dobrovolský 20. P. Hauser 20. A. Opletal 10. Vetrovský 20. K. 50. „Pokladník“ 20. F. Knor 10. Sbratněním v před 70. „Najitý

poklad“ 10. Navrátil 50. „Rovnost, voinost, bratrství“ 20. Starý 50. Los 10. Kroutil 10. Mucha 10. Buček 20. Fischer 10. Luchánek 10. Kovář 20. Teplý 20. Müller 10. Breich 10. Jaschke 10. Tomeš 10. Brohan 10. Telečský 10. Filipínák 10. J. Doletal 10. Moravec 20. Pohanka 50. Musil 10. Elbel 10. Skoták 10. Kon. Müller 10. Ondra 20. Mörkel 10. Šípek 10. Nevszba 20. Posolda 20. Hledík 10. Dědek 20. Krahulec 30. Kvrten 30. Vrána 20. Cíha 20. Peroutka 20. Svátek 10. Tres 30. Smazal 50. Frömel 20. Kotulan 10. Wagner 20. Matula 20. Urbánek 50. Borkovec 10. Nejménovaný 11. Jakubčík 20. Trkan 10. Hájek 20. Křížek 20. Nos 10. Božek 20. Augustin 50. Petr 10. Kaplan 10. Krejčí 10. Nejman 40. Matoušek 20. Šmahel 40. Šejha 50. K. Zimner 20. Husováci při jmeninách Fr. Konečného 170. Husováci v kavárně 112. Cyril Pohanka 10. Mníchov: K. Častek, Gulas. Pivo 2. Husováci v Šulcově zahradě: Fr. Navrátil: že nechtěl jít od děvčat 30. Že má stará byla obelstena za selku 10. a má pansky 05. Pane hostinský bringens

kousek Schweizerkásu 05. pak černou kávu nebo chleba 05. Že jsem dcera prvního radního 05. a já starostova 05. Pan mistr od — se pořád škrabe 05. Mondér nosí kakirovi gatě 05. Chce si je nechat prát 02. Nazdar husovické společnosti která seděla mezi 1 — — — Na zdar „Rovnosti“ 10. Červená mládež husovická 104. Já za to nemohu když se mnou nechce mluvit 10. Příkryl 50. Fr. Knor 30. Pavel Hauser 20. F. Heneš 25. A. Opletal 25. Nejménovaný 3. Z. Mariášu 10. Z. Mariášu 10. Za to že vyhrál 10. Nejménovaný ze Židenic: Za to že jsou v Židenicích Veteráni hodni — — — 50. Sbirkou od Schollera 55. Káštner 20. Křížek 25. Káštner 20. U h r n e m 3329.

Prosíme soudruhy, kteří na vydávání „Rovnosti“ nějakou částku upsali, aby hleděli, možno-li, co nejdříve ji splatiti.

Dále prosíme ty, kdož na list přispívají, aby brali hebla pokud možno krátká, neboť hesly dlouhými ubírá se místa ostatním částem časopisu.

Dne 10. srpna 1885.

— Administrace.